EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē 27.10.2008
COM(2008) 671 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

IKGADĒJAIS ZIŅOJUMS PAR PIRMSPIEVIENOŠANĀS STRUKTŪRPOLITIKAS INSTRUMENTU (*ISPA*) 2007

[SEK(2008)2681]

SATURS

1. Jauni *ISPA* projekti 5
2. Jaunas saistības 5
3. Projekti, kas finansēti no 2005. līdz 2007. gadam 5
4. Maksājumi 6
5. Kopsavilkuma tabulas 7
6. Tehniskās palīdzības veidi un nodrošināšana 8
7. Tehniskās palīdzības sniegšana pēc saņēmējvalsts iniciatīvas 8
8. Īstenošana 10
9. Projektu monitorings 10
10. Finanšu vadība un kontrole, ieskaitot *EDIS* 11
11. Riska novērtējums 11
12. Eiropas Revīzijas palātas konstatējumi 12
13. Līdzfinansēšanas partneri – EIB, ERAB un *KfW* 12
14. Publiskais iepirkums 13
15. Konkurences politika 13
16. Vides politika 13
17. Transporta politika 14
18. Reklāmas pasākumi 15

Ievads

Pēc 2004. gada jūnija Eiropadomes sanāksmes Briselē, kurā Horvātijai piešķīra *kandidātvalsts* statusu, šī valsts kopš 2005. gada 1. janvāra ir saņēmusi *ISPA* atbalstu. Tādējādi Horvātija ir sekojusi iepriekšējām *ISPA* atbalsta saņēmējvalstīm, kuras saņem *ISPA* atbalstu kopš 2000. gada, kad šis instruments sāka darboties. Bulgārija un Rumānija 2007. gada 1. janvārī kļuva par Eiropas Savienības dalībvalstīm un pārtrauca saņemt pirmspievienošanās finansējumu, ieskaitot *ISPA* atbalstu. Tāpēc šis ziņojums attiecas tikai uz *ISPA* darbību Horvātijā, kura ir palikusi vienīgā valsts, kas saņem *ISPA* finansējumu. Ziņojumu par *ISPA*/Kohēzijas fonda projektiem Rumānijā un Bulgārijā ietvers Kohēzijas fonda ikgadējā ziņojumā.

ISPA 2006. gada beigās beidza pastāvēt kā programma, līdz ar to jaunus projektus neapstiprinās. Tāpēc šis un turpmākie *ISPA* ziņojumi attieksies tikai uz to *ISPA* projektu īstenošanu Horvātijā, kuri jau ir apstiprināti.

Horvātijai 2007. gadā tika noteikti dažādi uzdevumi. Galvenais mērķis bija sākt dažādo līgumu konkursu izsludināšanu, lai varētu uzsākt līdzekļu izmaksu. Šajā ziņā bija vērojama attīstība, jo pirms gada beigām tika izsludināti vairāki konkursi. Ļoti vāja attīstība vērojama saistībā ar līdzekļu izmaksu, jo attiecīgos konkursus uzsāka tikai gada beigās.

Daudz uzmanības 2007. gadā tika veltīts īstenošanas aģentūras pārveidei no Centrālās finanšu un kontraktu vienības (CFKV — Finanšu ministrijas pakļautībā esoša valsts pārvaldes iestāde) par Centrālo finanšu un līgumu aģentūru (CFLA — valsts aģentūra). Šīs pārmaiņas bija vajadzīgas, lai darbiniekiem nodrošinātu izdevīgākus finansiālos un cita veida stimulus, lai novērstu darbinieku aiziešanu un sekmīgāk piesaistītu papildu darbiniekus ar atbilstošu pieredzi. Abi minētie pasākumi tika īstenoti, reaģējot uz Komisijas revidentu ieteikumiem 2006. gadā.

ISPA budžets

Saskaņā ar Komisijas grāmatvedības sistēmu, kas sadalīta pēc darbības jomām, *ISPA* instrumenta budžetu nodrošināja divās budžeta pozīcijās: funkcionālā budžeta pozīcijā B13.01.04.02 un darbības budžeta pozīcijā B13.05.01.01. Pirmajā pozīcijā paredzēti līdzekļi, lai segtu tehniskās palīdzības (TP) administratīvās izmaksas (galvenokārt EK delegāciju darbības stiprināšanai), un to noslēdza 2006. gadā, savukārt otrajā pozīcijā ietvertas maksājumu apropriācijas, kas bija pieejamas pirmspievienošanās valstīm Horvātijai, Bulgārijai un Rumānijai, lai nodrošinātu efektīvu *ISPA* īstenošanu un darbību.

Budžeta pozīcijā B13.05.01.01, kurā 2007. gadā bija pieejami EUR 265 714 000 (Bulgārijai, Rumānijai un Horvātijai), ietverti visi izdevumi par infrastruktūras projektu (pasākumu) līdzfinansēšanu. Gan Rumānija, gan Bulgārija 2007. gada 1. janvārī kļuva par ES dalībvalstīm, tādēļ turpmāk minētie maksājumi no budžeta pozīcijas B13.05.01.01 attiecas tikai uz Horvātiju.

1. tabula. *ISPA* budžets 2007. gadā (EUR)

Budžeta pozīcija	Īstenotie maksājumi
Funkcionālā budžeta pozīcija B13.01.04.02	0
Darbības budžeta pozīcija B 13.01.04.02 (tikai Horvātija)	**124 629**
Kopā	**124 629**

Projektu finansēšana

1. JAUNI *ISPA* PROJEKTI

2007. gadā nepieņēma jaunus *ISPA* projektus.

2. JAUNAS SAISTĪBAS

2007. gadā nepieņēma jaunas saistības projektiem vides un transporta nozarē.

3. PROJEKTI, KAS FINANSĒTI NO 2005. LĪDZ 2007. GADAM

Komisija, pamatojoties uz Horvātijas iesniegtajiem priekšlikumiem, no 2005. līdz 2007. gadam apstiprināja pavisam 6 projektus. Trīs no šiem projektiem attiecas uz vides nozari, divi — uz transporta nozari un viens ir horizontāls TP pasākums (uzraudzības statūtos paredzēto *ISPA* uzraudzības komiteju organizēšana un atbalsts *ISPA* īstenošanas aģentūrām). Kopējie pieļaujamie ieguldījumi šajos projektos ir EUR 123,052 miljoni, no kuriem kopā EUR 59 miljoni jeb 47,9 % ir *ISPA* piešķīrumi. Vēl EUR 1 miljonu piešķīra, lai segtu izmaksas par *ISPA* projektu administrēšanu, ko veica Komisija, tādējādi līdz programmas beigām piešķirot visu summu — EUR 60 miljonus —, kas Horvātijai piešķirta no *ISPA* līdzekļiem. Komisija līdz 2007. gada beigām bija pieņēmusi saistības 100 % apmērā no Horvātijai paredzētajiem *ISPA* līdzekļiem laika posmā no 2005. līdz 2007. gadam, vienmērīgi sadalot šīs saistības starp vides un transporta nozari.

***2. tabula*. Horvātijā apstiprinātie projekti no 2005. līdz 2007. gadam (EUR)**

Nozare	Projektu lēmumu skaits	Pieļaujamās izmaksas	*ISPA* ieguldījums	Vidējā piešķīrumu likme %	Saistības
Vide	3	46 287 701	29 466 355	63,65	29 466 355
Transports	2	76 502 738	29 271 310	38,26	29 271 310
Horizontāla TP	1	262 335	262 335	100	262 335
Kopā	**6**	**123 052 774**	**59 000 000**	**47,94**	**59 000 000**

4. MAKSĀJUMI

Katra projekta maksājumos kopā ir ietverti divi avansa maksājumi 20 % apmērā no *ISPA* ieguldījuma un starpposma maksājumi (t.i., atmaksātie maksājumi) līdz 90 % apmērā no ieguldījuma, kā arī galīgais maksājums 10 % apmērā pēc projekta noslēgšanas. Horvātijā apstiprinātajiem *ISPA* projektiem 2007. gadā maksājumi tikpat kā netika izdarīti. Tika izmaksāti tikai EUR 124 629, t.i., 0,21 % no attiecīgajiem *ISPA* piešķīrumiem.

2007. gadā *ISPA* pasākumu īstenošana noritēja lēni. Līdz ar to nebija pieteikumu otrā avansa maksājuma un starpposma maksājumu saņemšanai. Tādējādi līdz 2005.-2007. gada perioda beigām kopā izmaksāja EUR 6 195 706 jeb 10,5 % no šajā laika posmā īstenotajām budžeta saistībām (EUR 59 miljoni).

***3. tabula.* Maksājumi (EUR)**

Nozare	2005-2006	2007	Kopā 2005-2007
Vide	3 043 266	0	3 043 266
Transports	2 975 344	0	2 975 344
TP	52 467	124 629	177 096
Kopā	**6 071 077**	**124 629**	**6 195 706**

5. KOPSAVILKUMA TABULAS

Turpmāk redzamajā 4. tabulā sniegts pārskats par *ISPA* intervences pasākumiem 2007. gadā un laikā no 2005. līdz 2007. gadam.

***4. tabula*. Horvātijā apstiprinātie projekti no 2005. līdz 2007. gadam (EUR)**

Apakšnozare	Projektu skaits	Pieļaujamās izmaksas	*ISPA* ieguldījums	2007		2005 – 2007	
				Saistības	Maksāju	Saistības	Maksāju
Vide							
Ūdens un kanalizācija	0	0	0	0	0	0	0
Ūdens un notekūdeņi, iesk. to apstrādi	1	36 000 000	22 500 000	0	0	22 500 000	2 250 000
Notekūdeņu attīrīšanas	0	0	0	0	0	0	0
Cietie atkritumi	1	8 823 601	6 000 049	0	0	6 000 049	600 005
Gaisa kvalitāte	0	0	0	0	0	0	0
Horizontāli	1	1 464 100	966 306	0	0	966 306	193 261
Nozarē kopā	**3**	**46 287 701**	**29 466 355**	**0**	**0**	**29 466 355**	**3 043 266**
Transports							
Sauszemes transports	0	0	0	0	0	0	0
Dzelzceļa transports	1	75 761 000	28 789 180	0	0	28 789 180	2 878 918
Sauszemes un dzelzceļa	0	0	0	0	0	0	0
Iekšējo ūdensceļu	0	0	0	0	0	0	0
Lidostas	0	0	0	0	0	0	0
Horizontāli	1	741 738	482 130	0	0	482 130	96 426
Nozarē kopā	**2**	**76 502 738**	**29 271 310**	**0**	**0**	**29 271 310**	**2 975 344**
Horizontāli							
TP	**1**	262 335	262 335	0	124 629	262 335	177 096
KOPĀ	**6**	**123 052 774**	**59 000 000**	**0**	**124 629**	**59 000 000**	**6 195 706**

Tehniskā palīdzība

6. TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS VEIDI UN NODROŠINĀŠANA

Tehniskās palīdzības pasākumi ir svarīgi, lai nodrošinātu *ISPA* projektu sekmīgu plānošanu un īstenošanu. Šie pasākumi ir paredzēti projektu sagatavošanai un īstenošanai, institucionālās stiprināšanas atbalstam, un nesen tos izmantoja dažu publisko pakalpojumu strukturālai (re)organizēšanai, tādējādi veicinot projektu īstenošanas ilgtspēju. Turklāt, atbalstot institucionālo stiprināšanu un administratīvās spējas veicināšanu, *ISPA* palīdz saņēmējvalstīm sagatavoties kohēzijas politikas instrumentu, it īpaši Kohēzijas fonda, īstenošanai.

TP pasākumus var iedalīt divās grupās:

- tehniskā palīdzība, ko sniedz pēc saņēmējvalsts iniciatīvas un kura parasti ir tieši saistīta ar projektu finansēšanu, t.i., projektu identificēšanu/sagatavošanu, paplašinātu decentralizētu īstenošanu (*EDIS*) un administratīvās spējas veicināšanu;

- tehniskā palīdzība, ko sniedz pēc Komisijas iniciatīvas un kuru parasti sniedz, noslēdzot pamatlīgumus. Šī palīdzība ir galvenokārt ir vērsta uz projektu izvērtēšanu, uzraudzību un monitoringu.

Pirmās grupas pasākumiem *ISPA* ieguldījuma maksimālās robežas parasti ir tās pašas, ko piemēro projektu finansēšanai, taču dažos gadījumos šī robeža var būt pat 100 %. Otrās grupas pasākumu izmaksas vienmēr pilnībā sedz *ISPA*, tomēr to kopējās izmaksas nedrīkst pārsniegt 2 % no kopējās summas, kas *ISPA* ietvaros piešķirta saņēmējvalstij.

Kopš *ISPA* darbības sākuma pēc Komisijas iniciatīvas vai Komisijas uzdevumā veiktie tehniskās palīdzības pasākumi ir bijuši vērsti uz to, lai veicinātu saņēmējvalstu spēju sagatavot, izvērtēt un īstenot *ISPA* projektus saskaņā ar Kopienas līdzekļu pārvaldīšanai noteiktajiem standartiem un lai EK delegācijas varētu īstenot *ex ante* kontroli (iekšējais un ārējais personāls). Kopš 2007. gada sākuma visus jaunos šīs grupas tehniskās palīdzības pasākumus finansēs, izmantojot *IPA*.

7. TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANA PĒC SAŅĒMĒJVALSTS INICIATĪVAS

Projektu sagatavošana un institucionālā stiprināšana

Projektu sagatavošanas TP pasākumiem ir jānodrošina, lai saņēmējvalstis iesniegtu Komisijai projekta koncepcijas, vadības un darbības ziņā finansiāli un tehniski augstvērtīgus projektus *ISPA* finansējuma saņemšanai. Vajadzības gadījumā šajos pasākumos var ietvert stratēģisku pētījumu izstrādi attiecībā uz (apakš)nozarēm, kurās var saņemt *ISPA* finansējumu. Turklāt to mērķis ir veikt iestrādes kvalitatīvu projektu sagatavošanai, kas Komisijai garantēs, ka tā laicīgi varēs identificēt un saņemt pietiekamu skaitu piemērotu projektu. Šādas spēcīgas iestrādes projektu sagatavošanā būs svarīgas sekmīgai *IPA* īstenošanai. Mērķis diviem no trim TP pasākumiem, kurus pašlaik īsteno, ir sagatavot *IPA* projektu iestrādes vides un

transporta nozarē. Trešā pasākuma mērķis ir attīstīt CFKV institucionālo spēju, kas vajadzīga *ISPA* projektu vadībai un īstenošanai.

Kopš 2005. gada apstiprināto, projektu sagatavošanai paredzēto TP pasākumu kopējais skaits ir 2, to kopējās pieļaujamās izmaksas ir EUR 2 205 838, no tām EUR 1 448 436 (65,6 %) saņemti no *ISPA*. Kopš 2005. gada apstiprināto, institucionālās spējas veidošanai paredzēto TP pasākumu kopējais skaits ir 1, tā kopējās pieļaujamās izmaksas ir EUR 262 335, kas 100 % apmērā saņemti no *ISPA*.

***5. tabula*. Tehniskās palīdzības pasākumi pēc Horvātijas iniciatīvas 2005.—2005. gadā (EUR)**

Apakšnozare	Projektu skaits	Pieļaujamās izmaksas	*ISPA* ieguldījums	Saistības (2007)	Maksājumi (2007)	Saistības (2005-2007)	Maksājumi (2005-2007)
Vide							
Nozarē kopā	**1**	**1 464 100**	**966 306**	**0**	**0**	**966 306**	**193 261**
Transports							
Nozarē kopā	**1**	**741 738**	**482 130**	**0**	**0**	**482 130**	**96 426**
Horizontāla TP							
Nozarē kopā	**1**	**262 335**	**262 335**	**0**	**124 629**	**262 335**	**177 096**
KOPĀ	**3**	**2 468 173**	**1 710 771**	**0**	**124 629**	**1 710 771**	**466 783**

Vadība un īstenošana

8. ĪSTENOŠANA

Pirmos divus *ISPA* projektus Horvātijā apstiprināja 2005. gada decembrī, un vēl četrus apstiprināja 2006. gada jūlijā un septembrī. Līdz 2007. gada beigām bija sākta tikai viena no šiem projektiem (2005HR16PPT001) reāla īstenošana. Neskatoties uz to, ir notikusi zināma attīstība saistībā ar pirmajiem diviem 2005. gadā apstiprinātajiem projektiem, un gada beigās izsludināti trīs konkursi par darbu izpildi. Turklāt tika izsludināti konkursi par vēl pieciem pakalpojumu līgumiem un par četriem pamatlīgumiem. Gada beigās parakstīja četrus pamatlīgumus, un ir sācies darbs saistībā ar tiem. Jāuzsver arī, ka visi minētie konkursi (divi par darbu izpildi un viens par pakalpojumiem) saistībā ar vienu infrastruktūras projektu (2005HR16PPT001) tika izsludināti 2007. gada beigās.

Ir vairāki apstākļi, kas ir noteikuši projektu lēno īstenošanas gaitu Horvātijā. Pirmkārt, īstenošanas aģentūrai trūka darbinieku ar atbilstošu pieredzi un bija vāja vadība. Turklāt minētajā gadā aģentūru reorganizēja, un jaunā struktūrvienība vēl nav pilnībā nokomplektēta darbinieku ziņā. Problēmas rada arī galīgo saņēmēju pieredzes trūkums starptautisku konkursu sagatavošanā un rīkošanā, atbilstoši kvalificētu darbinieku trūkums un *ISPA* procedūru nepārzināšana. Vēl viens aspekts, kas ietekmējis projektu īstenošanas gaitu, ir pārāk birokrātiskās procedūras, ko projekta īstenošanas procesu vadīšanai un monitoringa veikšanai izveidojuši horvāti. Komisija vairākkārt ir ierosinājusi racionalizēt šīs procedūras. Rakstīšanas posmā nevienam projektam nedraud iespēja, ka tas varētu neatbilst N+2 likumam[1].

9. PROJEKTU MONITORINGS

Projektu īstenošanas attīstības un efektivitātes vispārējo monitoringu un izvērtēšanu papildina regulāras sanāksmes EK delegāciju birojos, īstenošanas iestāžu monitoringa ziņojumi, Komisijas darbinieku veiktie apmeklējumi uz vietas un oficiāls monitorings, ko veic divreiz gadā *ISPA* monitoringa komitejas sanāksmēs Horvātijā.

EK delegācija ne tikai pilda Komisijas piešķirtās pilnvaras apstiprināt konkursu izsludināšanu un līgumu piešķiršanu, bet var arī vislabāk nodrošināt attīstību uz vietas un jebkuras iespējamas problēmas gadījumā uzturēt sakarus ar valsts iestādēm un galīgajiem saņēmējiem.

Horvātijā 2007. gadā notika divas *ISPA* monitoringa komitejas sanāksmes: viena — jūnijā un otra — decembrī. Galvenie jautājumi, kurus noskaidroja šajās sanāksmēs, bija nepieciešamība paātrināt konkursu izsludināšanu un līgumu piešķiršanu un nodrošināt, lai tehniskās palīdzības līgumi nākamo projektu iestrāžu sagatavošanai

---

[1] N+2 likums ir saistīts ar prasību, lai konkurss par galveno līgumu par darbu izpildi vai pakalpojumu līgumu kādam pasākumam tiku uzsākts divu gadu laikā pēc atbilstošā finansēšanas memoranda parakstīšanas. Gadījumā, ja pasākumā ir iesaistīti tikai pakalpojumu līgumi, N+2 likums attiecas uz galvenā pakalpojuma līguma parakstīšanu divu gadu laikā pēc atbilstošā finansēšanas memoranda parakstīšanas.

tiktu piešķirti pēc iespējas ātrāk, lai novērstu turpmākās problēmas ar *IPA* līdzekļu apguvi. Turklāt Komisija uzsvēra nepieciešamību pēc iespējas ātrāk izmantot *ISPA* finansētos tehniskās palīdzības pasākumus, kuri ir pieejami, lai sniegtu tehnisku un administratīvu atbalstu īstenošanas aģentūrai un attiecīgo nozaru ministrijām.

Lai gan tika konstatēts, ka reāli projektus īsteno lēni, komiteja uzsvēra, ka gada beigās ir uzsākti vairāki konkursi un ka, pamatojoties uz to, 2008. gadā gaidāms ievērojams maksājumu pieaugums.

10. FINANŠU VADĪBA UN KONTROLE, IESKAITOT *EDIS*

Galvenās prasības gan attiecībā uz finanšu vadību un kontroli, gan uz pārkāpumu novēršanas procedūru, reglamentē *ISPA* regulas un Finanšu memoranda III pielikuma noteikumi, kas ir piemērojami saskaņā ar Komisijas veiktās *ex ante* kontroles kārtību. Šīs prasības ir ļoti līdzīgas Kohēzijas fondam un struktūrfondiem piemērojamajām prasībām. Galvenie elementi attiecas uz iekšējo finanšu kontroles sistēmu un procedūru izveidi, kas var nodrošināt caurskatāmas un nediskriminējošas iepirkuma procedūras, deklarēto izdevumu precizitāti, attiecīgas iekšējās revīzijas iespējas, pietiekamu revīzijas dokumentāciju un atbilstīgu pārkāpumu novēršanas procedūru.

Ņemot vērā *ISPA* projektu īstenošanas lēno attīstību, nolēma, ka Horvātijā 2007. gadā neveiks *ISPA* revīzijas. Tomēr Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta Kontroles un revīzijas nodaļa 2007. gada aprīlī veica Nacionālā fonda un īstenošanas aģentūras (CFKV) konsultatīvu revīziju kā papildu pasākumu agrāk notikušajam *ISPA* decentralizētās īstenošanas sistēmas (*DIS*) akreditācijas apmeklējumam. Šā apmeklējuma vispārējie secinājumi saistībā ar *ISPA* attiecās uz CFKV biežo darbinieku maiņu un līdz ar to uz pasākumiem, kas nodrošinātu darbinieku piesaisti, kā arī uz nepietiekamo dokumentu pārbaudes līmeni CFKV pirms to iesniegšanas apstiprināšanai EK delegācijā.

DIS

ISPA īstenošanas aģentūras Horvātijā CFKV (tagad pārveidota par CFLA) prasība par *DIS* akreditāciju atbilst Finanšu regulas 164. panta noteikumiem. Komisija 2006. gada 13. februārī piešķīra *DIS* akreditāciju.

EDIS

Līdz brīdim, kad piešķirs *EDIS* (Paplašināta decentralizētā īstenošanas sistēma, kas paredz tikai *ex post* kontroli), EK delegācijas Horvātijā darbinieki turpinās veikt *ex ante* kontroles pasākumus, un viņiem būs svarīga nozīme *ISPA* pasākumu ikdienas vadības, īstenošanas un monitoringa pārraudzīšanā. Pašlaik mērķis ir, lai Horvātija pievienotos *EDIS* 2009. gada beigās. Sagatavošanās pasākumu sekmes, lai pievienotos *EDIS*, lielā mērā būs atkarīgas no tā, vai uzlabosies spēkā esošās *DIS* struktūras darbība.

11. RISKA NOVĒRTĒJUMS

2007. gadam un turpmākajiem gadiem paredzētā revīzijas stratēģija balstījās uz *ISPA* īstenošanas situācijas analīzes rezultātiem un ar *ISPA* īstenošanu saistītajiem

Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta Revīzijas direktorāta mērķiem. Revīzijas stratēģijā noteikti mērķi, kurus definējusi Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta augstākā vadība. Šie mērķi ir definēti, pamatojoties uz detalizētām diskusijām ar darbībā iesaistītajiem direktorātiem un šajās diskusijās apmainoties ar informāciju par varbūtējo risku. Revīzijas stratēģijā ir arī paredzētas darbības šo mērķu sasniegšanai, ņemot vērā identificētos riskus. Kopumā, īstenojot šo stratēģiju, risks ir samazināts līdz minimumam. 2007. gadā revīzijas neveica, jo īstenošanas attīstība bija ierobežota.

Saskaņā ar *ex ante* apstiprināšanas sistēmu prioritāte ir nodrošināt, lai darbotos pietiekamas kontroles procedūras saistībā ar projektu īstenošanu un maksājumiem. Tomēr pirmspievienošanās fondu vadība ir saistīta ar tai raksturīgu risku, jo līdzekļus piešķir dažādas organizācijas un sistēmas. Izdevumu atbilstību nosaka atbilstība Kopienā un valstu līmenī pieņemtajiem noteikumiem un nosacījumiem, un tā rezultāts var būt sarežģītība un nepareizas interpretēšanas risks. Horvātijas iestādes plāno iesniegt pieteikumu, lai atteiktos no *ex ante* kontroles pasākumiem 2009. gada otrajā pusē *ISPA* projektiem saskaņā ar Regulas 1266/1999 noteikumiem.

12. EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS KONSTATĒJUMI

Horvātijā 2007. gadā neveica ne apmeklējumus, ne revīzijas.

13. LĪDZFINANSĒŠANAS PARTNERI – EIB, ERAB UN *KFW*

Ņemot vērā šo aizdevējiestāžu pieredzi projektu sagatavošanā un īstenošanā, Komisija regulāri sazinājās ar šīm iestādēm gan horizontālā līmenī, lai koordinētu politiskus un metodiskus jautājumus saistībā ar plānošanu un īstenošanu, gan valsts līmenī. Šo banku speciālistu prasmes strukturēt finansējuma piešķīrumu/aizdevumu kombinācijas, ieskaitot valsts un privātā sektora partnerattiecību pasākumus, ir ārkārtīgi noderīgas, lai uzlabotu *ISPA* finansēto projektu kvalitāti. Tomēr EIB nav iesaistīta nevienā *ISPA* projektā Horvātijā, un ERAB ir vienīgā starptautiskā finanšu iestāde, kura ir aktīvi iesaistīta kādā *ISPA* projektā Horvātijā. Vienu projektu vides jomā, kuru apstiprināja 2005. gadā, līdzfinansē ar ERAB aizdevuma palīdzību (*Karlovac Water and Wastewater Treatment Programme*).

Ieguldījums Kopienas politikā

14. PUBLISKAIS IEPIRKUMS

Jau no *ISPA* darbības sākuma visgrūtākais uzdevums ir bijis izpildīt juridiskās prasības, lai nodrošinātu pareizus, taisnīgus un pārredzamus publiskos iepirkumus, kā tas noteikts Eiropas Komisijas Praktisko vadlīniju noteikumos (*PRAG*). Daudzos gadījumos atbilstības nodrošināšana ES iepirkuma principiem ir bijusi saistīta ar *ISPA* projektu īstenošanas kavēšanos. Komisijas dienestiem, it īpaši EK delegācijai Zagrebā, bieži nācās iejaukties ne vien, lai pārbaudītu, vai pareizi piemērotas procedūras, bet arī lai labotu kļūdas, veiktu pārrunas ar neapmierinātiem pretendentiem un skaidrotu īstenošanas aģentūrai, kā īstenojamas attiecīgās procedūras. Konkursa dokumentu kvalitāti bija regulāri jāuzlabo, tādēļ konkursi tika izsludināti ar lielu novēlošanos. Visu šo iejaukšanās gadījumu sekas bija īstenošanas procesa papildu kavēšanās.

Tāpēc *ex ante* apstiprināšana, ko veic Komisija, kas vada konkursu izsludināšanu un līgumu piešķiršanu *ISPA* projektiem, ir pilnībā pamatota līdz brīdim, kad būs nodrošināti apstākļi *EDIS* piešķiršanai (skatīt iepriekš). Saskaņā ar *ex ante* apstiprināšanas sistēmu un *DIS* lēmumu par vadības piešķiršanu, tikai CFLA pilda līgumslēdzējas iestādes funkcijas un atbild par projekta īstenošanu, turpretī Komisija apstiprina iepirkuma procesa katru posmu. Tātad, lai gan Komisija nav līgumslēdzēja partnere, tai ir dalīta atbildība par iepirkuma procedūru pareizību (bez Komisijas apstiprinājuma līgumi, kas noslēgti starp saņēmējiem un līgumslēdzējiem, nav spēkā).

15. KONKURENCES POLITIKA

Lai gan *ISPA* palīdzība ir pirmkārt paredzēta, lai segtu valsts izdevumus (vai tiem līdzvērtīgus izdevumus) saistībā ar publisko pakalpojumu projektiem, tas parasti nerada problēmas attiecībā uz neatbilstību Kopienas noteikumiem konkurences jomā. Ja nav pārkāpti Kopienas noteikumi un ja visiem dalībniekiem, kuri atbilst vajadzīgajiem tehniskajiem un juridiskajiem nosacījumiem, ir nodrošināta brīva pieeja šādai infrastruktūrai, šī palīdzība nepiešķir īpašas priekšrocības konkrētām firmām.

16. VIDES POLITIKA

Sniedzot tiešu palīdzību prioritāriem projektiem vides jomā, *ISPA* sekmē arī vides politikas īstenošanu un atbilstību ES standartiem Horvātijā. Pieredze, kas gūta, izstrādājot projektus un tos īstenojot, attīsta administratīvo spēju un paātrina nozaru reformu vides jomā. Administratīvā spēja tiek īpaši stiprināta attiecībā uz vides ieguldījumu plānošanu un prioritāšu noteikšanu. Arī turpmāk vēl intensīvāk jāstrādā, lai īstenotu tiesību aktus saistībā ar vides ietekmes novērtējumu, it īpaši attiecībā uz aspektiem, kas saistīti ar sabiedrisko apspriešanu. Jācer, ka *ISPA* tādējādi palīdzēs panākt labvēlīgu attīstību vides aizsardzības jomā Horvātijā. Ir problēmas saistībā ar to, ka vides iestādēm ir grūtības saņemt atbilstošu finansējumu un tajās trūkst atbilstoši kvalificētu darbinieku, ir bieža darbinieku mainība, kuras dēļ iet zudumā apmācībās gūtās priekšrocības un profesionālā pieredze.

Šajā ziņā ir svarīgi uzsvērt, ka attiecībā uz Horvātiju, ņemto vērā *IPA* ieviešanu, kas saistās ar lielu skaitu iestāžu un papildu projektu gūzmu, ir jānodrošina pietiekami

finanšu un cilvēku resursi īstenošanas pasākumu veikšanai (ieskaitot monitoringu, pārbaudes, atļauju izsniegšanu un ziņojumu sagatavošanu).

17. TRANSPORTA POLITIKA

Transporta tīkli Horvātijā, kas atbilst *TINA* (Transporta infrastruktūras vajadzību novērtējumam) un *REBIS* (pētījums par Balkānu reģionālo infrastruktūru), tika izveidoti Eiropas transporta koridora ietvaros. Vairāki no tiek šķērso Horvātijas teritoriju, ieskaitot VII koridoru (Donava), X koridoru (Zalcburga-Ļubļana–Zagreba–Belgrada–Nica–Skopje–Saloniki, ieskaitot Xa atzaru) un V koridoru, kuram Horvātijā ir divi atzari (Vb: Budapešta, Zagreba Rijeka, un Vc: Budapešta, Sarajeva, Ploče). Šos tīklus izmantoja par pamatu, plānojot valsts transporta stratēģijas saistībā ar *ISPA*. Tāpēc vienīgais *ISPA* projekts transporta jomā ir *TINA* un *REBIS* tīkla daļa, t.i., tas attiecas uz posma vai centrālā punkta izveidošanu vai atjaunošanu, vai pieeju šiem tīkliem. *TEN-T* tīkli Horvātijā ir balstīti uz *SEETO* (Dienvidaustrumu Eiropas reģionālais transporta tīkls) ieteikumiem.

Pirmspievienošanās instrumentu savstarpējā koordinēšana

Kā noteikts koordinācijas regulā[2], Komisija nodrošina ciešu koordināciju starp trim pirmspievienošanās instrumentiem — *PHARE*, *SAPARD* un *ISPA*. Saskaņā ar minētās regulas noteikumiem *PHARE* vadības komitejai ir īpaša nozīme šo trīs pirmspievienošanās instrumentu koordinēšanā.

Koordinēšana ar (PHARE) vienotās uzraudzības komiteju

Vienotās uzraudzības komiteja atbild par katra pirmspievienošanās instrumenta uzraudzības vispārējo koordinēšanu un ES finansētā atbalsta vispārējā progresa novērtējumu saņēmējvalstīs. Vajadzības gadījumā komiteja dod ieteikumus *ISPA* komitejai vai Komisijai.

Koordinēšana ar EK delegācijām

Komisijas dienesti (Paplašināšanās ģenerāldirektorāts, Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts un Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts) periodiski rīkoja sanāksmes ar ekspertiem delegācijās, kuri atbild par *PHARE* un *ISPA*, lai apspriestu plānošanas un īstenošanas jautājumus, īpaši saistībā ar konkursu izsludināšanu un līgumu piešķiršanu.

Koordinēšana ar IPA instrumentu

Lai nodrošinātu pasākumu efektīvu koordinēšanu un novērstu dublēšanos, Horvātijā 2007. gadā papildus *IPA* Reģionālās attīstības komponentes nozaru monitoringa komitejas sanāksmēm rīkoja divas *ISPA* monitoringa komitejas sanāksmes. Turklāt jāuzsver, ka divi no tehniskās palīdzības pasākumiem, kurus finansē, izmantojot *ISPA*, ir saistīti ar projektu iestrāžu sagatavošanu to īstenošanai, izmantojot *IPA* līdzfinansējumu. Tādējādi jācer, ka pāreja no *ISPA* uz *IPA* instrumentu noritēs vienmērīgi un pasākumus attiecīgajās nozarēs varēs īstenot bez pārtraukumiem.

18. REKLĀMAS PASĀKUMI

2007. gadā netika veikti reklāmas pasākumi attiecībā uz *ISPA* projektiem, jo neviens projekts nebija sasniedzis reālas īstenošanas posmu. Tomēr 2008. gadā ir paredzēts rīkot parakstīšanas ceremoniju, lai parakstītu pirmo līgumu par darbu izpildi (projektam *Vinkovci to Tovarnik Railway Rehabilitation*). Šajā ceremonijā aicinās piedalīties attiecīgo plašsaziņas līdzekļu pārstāvjus.

---

[2] Padomes 1999. gada 21. jūnija Regula (EK) Nr. 1266/1999 par atbalsta koordināciju kandidātvalstīm sakarā ar pirmspievienošanās stratēģiju.